

ЗВІТ

**результати оцінювання організації та якості освітнього процесу
здобувачами першого (бакалаврат) рівня вищої освіти факультету «Дизайн
середовища»**

**галузі знань 19 «Архітектура та містобудування»
спеціальності 021 «191 Архітектура та містобудування»
ОПП «Архітектурно-ландшафтне середовище»
2022/2023 н. р.**

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості навчання здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було оцінювання здобувачами першого (бакалаврат) рівня вищої освіти організацію та якість освітнього процесу у період дії воєнного стану в Україні.

Для отримання даних 01.02.2023 – 12.02.2023 р. було проведено анонімне опитування серед здобувачів. Характеристика вибірки: 28 респондентів – студенти факультету «Дизайн середовища» (освітньо-професійна програма «Архітектурно-ландшафтне середовище», денна форма навчання) – 82,4% від загальної кількості студентів бакалаврату, які опановують цю освітню програму.

З лютого 2022 року освітній процес у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, як і у всіх навчальних закладах України, протікає в нових реаліях, які накладають на всіх учасників освітнього процесу умови воєнного стану. Це і вимушене переміщення студентів і викладачів Академії у інші регіони не тільки України, але й за кордони нашої держави, необхідність проводити заняття у дистанційній формі, що особливо складно і для викладачів і для студентів з урахування особливостей навчання у закладі вищої художньої освіти і, найголовніше – психологічна готовність викладачів і студентів адаптуватися до нових умов.

З жовтня 2022 року через масовані обстріли різних міст України та руйнування об'єктів критичної інфраструктури в багатьох регіонах України було введено графіки відключення світла, і це вплинуло на можливість респондентів брати участь в опитуванні.

Унікальна особливість навчання у Харківській державній академії дизайну і мистецтв – невелика чисельність здобувачів у студентських групах, члени яких навчаються за освітньо-професійною програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище». Ця особливість полегшує реалізацію індивідуального підходу до підготовки здобувачів, але утруднює проведення кількісного аналізу отриманих

результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів опитування.

Серед опитуваних – 25% студентів першого курсу, по 21,4% – студентів другого і третього і 32% – студенти четвертого, «випускного» курсу бакалаврату (Рис. 1)

1. На якому курсі Ви навчаєтесь?

28 ответов

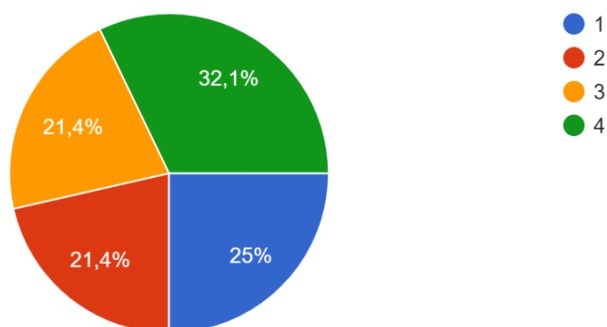

Рис. 1. – Кількість варіантів відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Абсолютна більшість респондентів (96,4%) молодше 23 років. У віці 22-23 роки 50%, віком 17-18 років 46,4% студентів, які брали участь в опитуванні. Старше 29 років 3,6% опитуваних (Рис. 2).

2. Скільки Вам років?

28 ответов

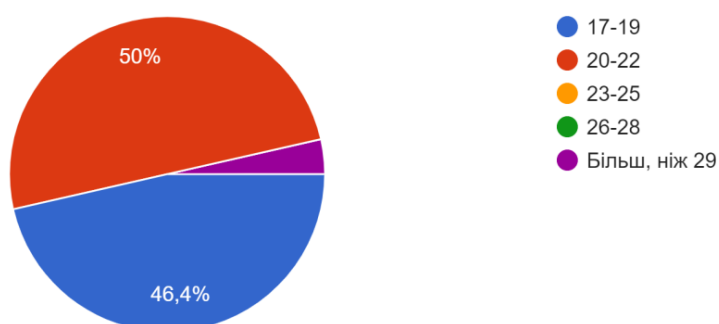

Рис. 2. – Кількість варіантів відповідей на питання: «Скільки Вам років?»

Респондентам запропоновано обрати не більш трьох варіантів вибору відповіді на питання: «Ви обрали для навчання в бакалавраті Харківську державну академію дизайну і мистецтв, тому що... (оберіть не більше трьох варіантів відповідей).

- У ХДАДМ висока якість освіти
- У ХДАДМ великий вибір напрямків підготовки
- З метою освоїти новий напрямок для розширення можливостей професійного і кар'єрного зростання
- У ХДАДМ здобувачам забезпечена концептуальна, ідейна та спеціально-фахова підтримка з боку викладачів та академічної спільноти
- ХДАДМ відомий і престижний заклад вищої освіти
- Інше (вказіть, що саме) (Рис. 3)

3. Ви обрали для навчання в бакалавраті Харківську державну академію дизайну і мистецтв, тому що... (оберіть не більше трьох варіантів відповідей).

28 ответов

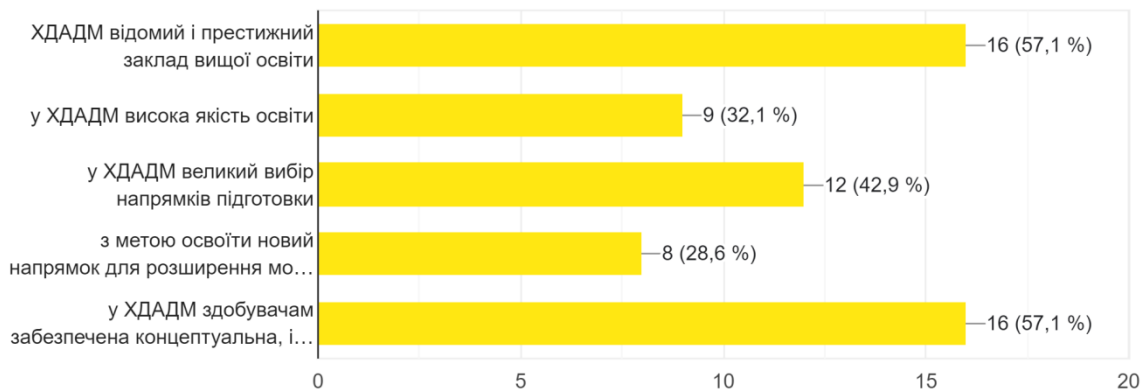

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ви обрали для навчання в бакалавраті Харківську державну академію дизайну і мистецтв, тому що... (оберіть не більше трьох варіантів відповідей)»

Результати аналізу ієрархії вибору варіантів відповідей на питання свідчать: за пріоритетом вибору на перші міста поділили два мотиви вибору репутація – бажання навчатися у відомому і престижному закладі вищої освіти ХДАДМ і інформація про те, що саме в ХДАДМ здобувачам забезпечена концептуальна, ідейна та спеціально-фахова підтримка з боку викладачів та академічної спільноти (по 57,1%). Друге місце – впевненість у тому, що саме у ХДАДМ великий вибір напрямків підготовки (42,9%). На почесному третьому місці – визнання того, що у ХДАДМ висока якість освіти (32,1%). Бажання освоїти новий напрямок для розширення можливостей професійного і кар'єрного зростання – на четвертому місці у рейтингу (28,6%). Вплинуло на вибір

навчального закладу і репутація ХДАДМ – опитувані відмітили, що обрали заклад тому, що академія – відомий і престижний заклад вищої освіти.

«Інший» варіант відповіді обрали два респондента (орфографія збережена):

- В академії є перспективний група викладачів на моєї спеціальності
- Архітектурна кафедра досить молода і її підхід до фаху через це здається свіжим і прогресивним та, при цьому, програма базується на наукових здобутках з навчального процесу ХНУБА, що був одним з кращих архітектурних ВНЗ, що дає серйозні надії на учбовий процес.

Рейтинг варіантів вибору – у таблиці 1.

Таблиця 1

- *Результати відповідей на питання: «Ви обрали для навчання в бакалавраті Харківську державну академію дизайну і мистецтв, тому що... (оберіть не більше трьох варіантів відповідей)»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	ХДАДМ відомий і престижний заклад вищої освіти
1	У ХДАДМ здобувачам забезпечена концептуальна, ідейна та спеціально-фахова підтримка з боку викладачів та академічної спільноти
2	У ХДАДМ великий вибір напрямків підготовки
3	У ХДАДМ висока якість освіти
4	З метою освоїти новий напрямок для розширення можливостей професійного і кар'єрного зростання

Респондентам запропонували оцінити загальну структуру навчальної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» (відкритість та зрозумілість концепції, послідовність, паритетність основних змістових частин). На думку 53,6% опитуваних структура програми виважена, послідовна, системна. Вважають, що потребують вдосконалення змістові складові програми на рівні окремих дисциплін 17,9% студентів, які брали участь в опитуванні. Указали, що не переймалися питанням щодо концепції, тощо 17,9% опитуваних, і 10,7% студентів вважають, що вдосконалення потребують змістові складові програми на рівні окремих тематичних модулів у межах дисциплін (Рис. 4)

4. Оцініть загальну структуру навчальної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» (відкритість та зрозумілість концепції, послідовність, паритетність основних змістових частин).

28 ответов

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання:

«Оцініть загальну структуру навчальної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» (відкритість та зрозумілість концепції, послідовність, паритетність основних змістових частин)»

За результатами аналізу відповіді на питання «Чи відповідає структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» Вашим очікуванням?» структура програми повністю відповідає очікуванням 28,6% студентів, які брали участь в опитуванні; більша частина респондентів (71,4%) указали, що програма, в цілому, виправдовує очікування. Отже, виправдали свої очікування 100% студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційною програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище» (Рис. 5).

5. Чи відповідає структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» Вашим очікуванням?

28 ответов

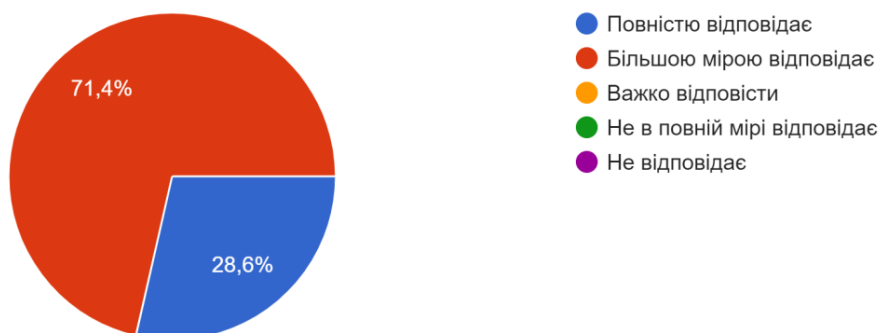

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи відповідає структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» Вашим очікуванням?»

Абсолютна більшість респондентів (96,1%) повністю задоволені викладанням дисциплін загальної підготовки. Повністю задоволені рівнем викладання 61,5% опитуваних, здебільшого задоволені 34,6% респондентів (Рис. 6).

6. Чи задовольняє вас викладання дисциплін загальної підготовки?

26 ответов

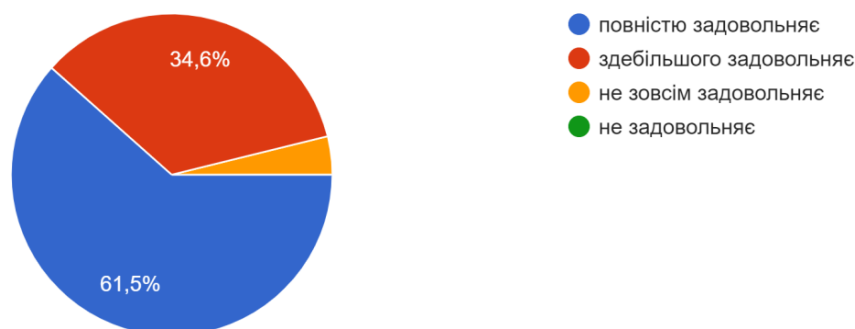

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи задовольняє Вас викладання дисциплін загальної підготовки?»

Всі студенти, які брали участь в опитуванні (100%), задоволені викладанням дисциплін професійної підготовки. Повністю задоволені рівнем викладання 59,3% опитуваних, здебільшого задоволені 40,7% респондентів (Рис. 7).

7. Чи задовольняє вас викладання дисциплін професійної підготовки?

27 ответов

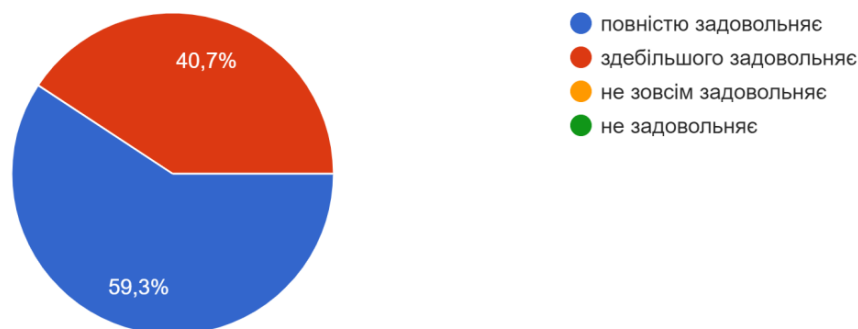

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чи задовольняє Вас викладання дисциплін професійної підготовки?»

Вважають, що у практиці викладання дисциплін нічого змінювати не треба 63% студентів, які брали участь в опитуванні. Змінити концептуальну спрямованість викладання пропонують 3,7% респондентів, а осучаснити зміст та скорегувати систему комунікації – 33,3% опитуваних (Рис. 8)

8. Що саме, з Вашої точки зору, варто покращити у практиці викладання дисциплін?

27 ответов

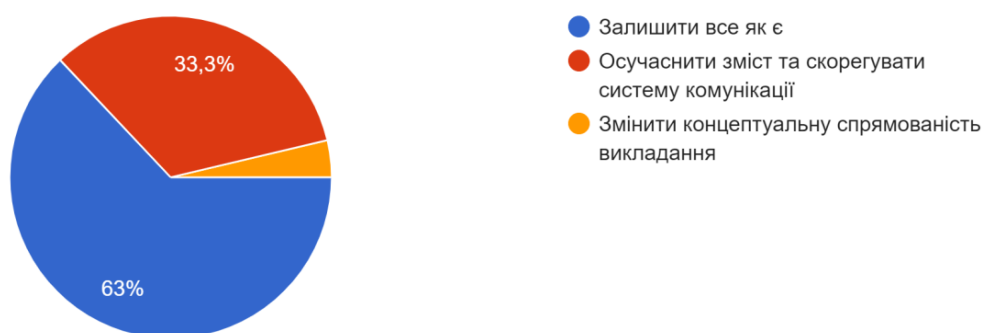

Рис. 8 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Що саме, з Вашої точки зору, варто покращити у практиці викладання дисциплін?»

Указали, що в умовах воєнного стану із академією студентів пов'язують різноманітні канали комунікації – як офіційні, так і відкриті (соціальні мережі, приватне ділове листування тощо) 89,3% опитуваних. Лише офіційними в межах академічної взаємодії користуються 7,1% респондентів. Визнали, що використовують відкриті неофіційні канали 3,6 студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 9).

9. Які канали комунікації в умовах воєнного стану в Україні пов'язують Вас із академією?

28 ответов

Рис. 9 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Які канали комунікації в умовах воєнного стану в Україні пов'язують Вас із академією?»

Студенти, які брали участь в опитуванні, відмітили високий рівень відповідності освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» сучасним вимогам ринку праці – 42,9% респондентів вважають, що вимогам ринку праці програма повністю відповідає, така ж кількість респондентів (42,9) – радше відповідає. Не переймалися цим питанням 14,3% студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 10).

10. Наскільки відповідає, на Вашу думку, програма підготовки фахівців за Вашою освітньою програмою сучасним вимогам ринку праці?

28 ответов

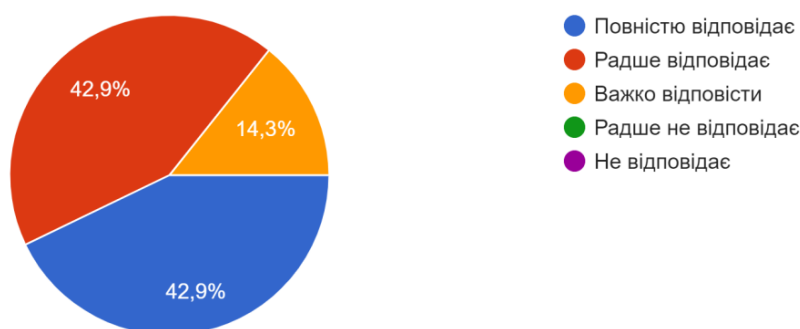

Рис. 10 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Наскільки відповідає, на Вашу думку, програма підготовки фахівців за Вашою освітньою програмою сучасним вимогам ринку праці?»

Абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні (92.8%) указали, що вони ознайомлені із політикою академічної доброчесності академії. Серед них «Повністю ознайомлених» 71,4% опитуваних, «Швидше ознайомлених» – 21,4% респондентів. Утруднилися з відповіддю (важко відповісти) 7,1% респондентів (Рис. 11).

11. Оцініть, наскільки Ви ознайомлені з політикою академічної доброчесності ХДАДМ.
28 ответов

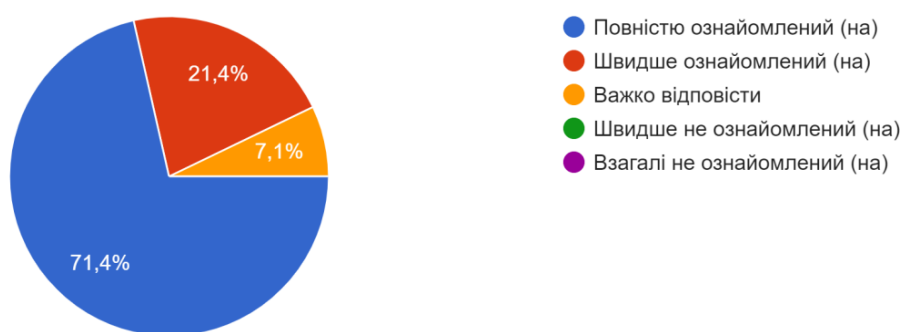

Рис. 11 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Оцініть, наскільки Ви ознайомлені з політикою академічної доброчесності ХДАДМ»

Особливу увагу при оцінювання організації та якості освітнього процесу було приділено системі та справедливості оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів.

За результатами опитування абсолютно всі студенти, які брали участь в опитуванні (100%) не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності – 78,6% респондентів вважають, що оцінювання завжди, 22,1% – у більшості випадків чесне і прозоре (Рис. 12).

12. Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?

28 ответов

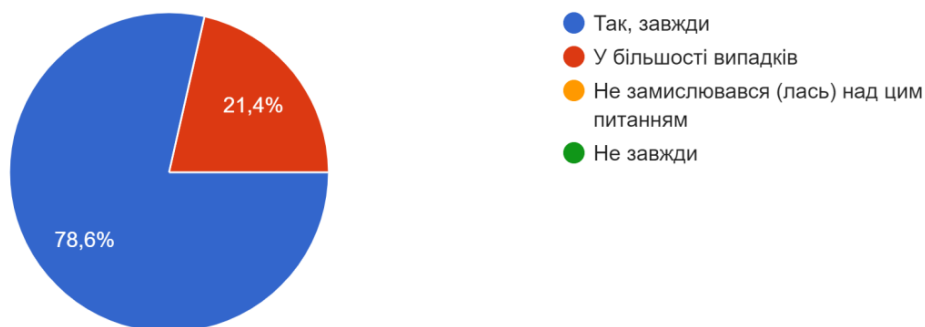

Рис. 12 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Більшість студентів (78,6%) високо оцінили свою старанність – вони указали, що навчаються старанно. Менша частка самокритично оцінили рівень своєї старанності у навчанні – 17,9% з них визнали, що навчаються старанно час від часу. Утруднилися відповісти 3,1% респондентів (Рис. 13).

13. Як загалом Ви оцінюєте свою старанність у навчанні?

28 ответов

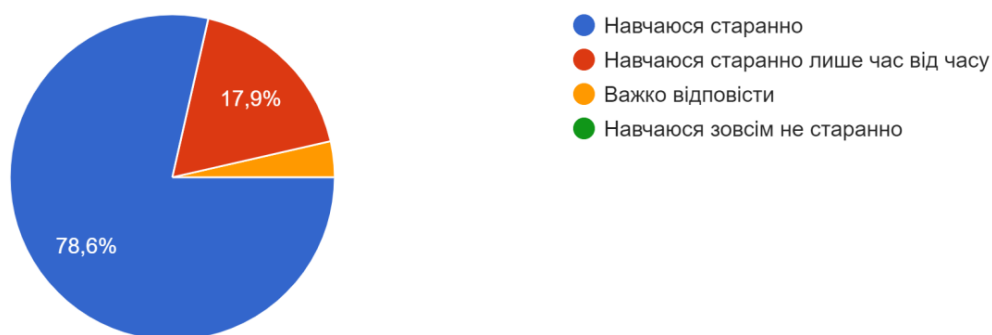

Рис. 13 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Як загалом Ви оцінюєте свою старанність у навчанні?»

Студенти не проявили активності і у доповненні «закритих» питань – зазвичай відкриті питання пропускаються. Більшість респондентів надали розгорнуті відповідь лише на «відкрите» питання: «Ваші пропозиції щодо

підвищення якості освітнього процесу в рамках ОПП «Архітектурно-ландшафтне середовище» в умовах воєнного стану в Україні».

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові пропозиції (авторська орфографія збережена):

- Пропозиць не маю, все влаштовує
- здебільшого все задовільняє, крім того радує перехід на платформу google classroom, що більш структурує та покращує зв'язок
- Не маю порад, освітній процес мене влаштовує
- Не знаю кращих альтернатив
- На сьогодні все влаштовує.
- Більш співроботи з іноземними компаніями, архітекторами, тощо
- Важко відповісти
- Нема пропозицій
- зробити заняття в офлайн форматі, поєднувати з іншими архітектурними університетами
- Все добре
- Скорегувати часи навчання
- Немає
- Немає пропозицій бо все і так на відмінному рівні
- Все влаштовує
- Немає)
- Скорегувати комунікацію викладачів зі студентами, які не можуть відвідувати пари через відключення електроенергії та відсутність стабільного мобільного зв'язку, проінформувати всіх викладачів щодо можливості такової ситуації у студентів
- Освітній процес нашої спеціальності в умовах воєнного стану дуже добре налагоджений!
- Я вважаю що це необхідний процес який допоможе не тільки академії, але й студентам в ній, тому щодо пропозицій в мене нічого не має
- Хотілося б щоб до програми додали більше інженерних дисциплін та ще більш поглиблено вивчали програми для архітектурного проектування

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків щодо мотивів вибору саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв з метою опанування освітою – репутація ХДАДМ – відомого і престижного закладу вищої освіти, у якому здобувачам забезпечена концептуальна, ідейна та спеціально-фахова підтримка з боку викладачів та академічної спільноти, умови для освоєння нових напрямків для розширення можливостей професійного і кар'єрного зростання. Здобувачі відмітили, що на вибір навчального закладу вплинула як репутація ХДАДМ – відомого і престижного закладу вищої освіти,

так і інформація про те, що в Академії великий вибір напрямків підготовки і якість освіти.

Звернемо увагу, не всі респонденти обирали декілька варіантів відповідей. Більшість обмежилась лише одним, найважливішим для себе.

«Інший» варіант відповіді обрали два респондента (орфографія збережена):

- В академії є перспективний група викладачів на моєї спеціальності
- Архітектурна кафедра досить молода і її підхід до фаху через це здається свіжим і прогресивним та, при цьому, програма базується на наукових здобутках з навчального процесу ХНУБА, що був одним з кращих архітектурних ВНЗ, що дає серйозні надії на учбовий процес.

Отже, для переважної кількості здобувачів, які брали участь в опитуванні домінуючий мотив вибору – впевненість у підтримці – що суттєво для молоді, з урахуванням воєнного стану у нашій державі, освоїти новий напрямок для розширення можливостей професійного і кар'єрного зростання у закладі, складові репутації якого – те, що ХДАДМ – відомий і престижний заклад вищої освіти, який в змозі забезпечити високу якість освіти.

На думку більшості з загальної кількості студентів, які брали участь в опитуванні, структура освітньої-професійної програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» виважена, послідовна, системна, але ж деякі складові програми потребують вдосконалення.

Структура освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище» повністю чи більшою мірою виправдовує очікування абсолютно всіх респондентів – жоден з опитуваних не указав, що їх очікування щодо освітньої програми не виправдались.

Всі студенти, які брали участь в опитуванні, задоволені рівнем викладання дисциплін загальної і професійної підготовки.

Більшість респондентів вважає, що у практиці викладання дисциплін нічого змінювати не треба, але ж пропонують осучаснити зміст та скорегувати систему комунікації – треба відмітити, що це побажання досить складно задовольнити. В умовах дії воєнного стану в Україні не просто знайти баланс між побажанням студентів скорегувати систему комунікації і можливостями викладачів, які мешкають не тільки в Україні – деякі мають статус внутрішньо переміщеної особи, деякі – перебувають за кордоном у статусі біженців, але не залишають навчальний процес, продовжують здійснювати викладацьку і виховну діяльність, при тому більшість студентів в умовах воєнного стану із академією пов'язують різноманітні канали комунікації – як офіційні, так і відкриті (соціальні мережі, приватне ділове листування тощо). Щодо студентів, які указали, що користуються лише офіційними каналами в межах академічної взаємодії – зазвичай це означає активність саме офіційних осіб – деканату тощо. Спілкування відбувається за ініціативою саме офіційних осіб по офіційним каналам – і це дратує деяких студентів.

Студенти, які брали участь в опитуванні, відмітили високий рівень відповідності освітньої програми «Архітектурно-ландшафтне середовище»

сучасним вимогам ринку праці, що свідчить про їх впевненість в обраній спеціальності і освітній програмі. Невелика частка респондентів указали, що вони не переймалися питаннями ринку праці. В умовах війни «горизонти передбачуваності» невеликі, на жаль.

Про виважений підхід до навчання і якість власної навчальної діяльності свідчать дані опитування щодо обізнаності абсолютної більшості респондентів з політикою академічної доброчесності академії.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності.

За самооцінкою здобувачів не всі самокритично оцінили рівень своєї старанності у навчанні.

Отримані дані потребують уточнення в ході подальших розвідок для виявлення рівня сформованості образу «Я» студентів, навичок навчальної діяльності.

Свідчення рівня особистісної зрілості студентів, які брали участь в опитуванні – порозуміння складностей, із якими зіткнулися викладачі при організації освітнього процесу у дистанційній формі в умовах дії воєнного стану в Україні – саме у незначній кількості «пропозицій» у побажаннях студентів щодо підвищення якості:

- здебільшого все задовільняє, крім того радує перехід на платформу google classroom, що більш структурує та покращує зв'язок
- Не маю порад, освітній процес мене влаштовує
- Не знаю кращих альтернатив
- На сьогодні все влаштовує.
- Немає пропозицій бо все і так на відмінному рівні
- Освітній процес нашої спеціальності в умовах воєнного стану дуже добре налагоджений!
- Я вважаю що це необхідний процес який допоможе не тільки академії, але й студентам в ній, тому щодо пропозицій в мене нічого не має

Деякі «пропозиції» дуже важко реалізувати в умовах війни: «Зробити заняття в офлайн форматі, поєднати з іншими архітектурними університетами». Чи пропозиція: «Скорегувати часи навчання». Зустрічне запитання: «З ким скорегувати? Автором пропозиції?». Часи навчання вже скореговані розкладом занять Академії. При складанні розкладу враховано безліч параметрів – у тому числі й те, що на сьогодні деякі студенти і викладачі мешкають у різних країнах і часових поясах. Такі побажання – непряма ознака рівня особистісної зрілості опитуваних.

Оцінки щодо організації освітнього процесу і виказані побажання свідчать про високий рівень задоволеності освітньою програмою «Архітектурно-ландшафтне середовище» здобувачів, які брали участь в опитуванні і деяке

непорозуміння особливостей опанування вищою освітою, виявлене у побажаннях декількох респондентів – наприклад: «Скорегувати комунікацію викладачів зі студентами, які не можуть відвідувати пари через відключення електроенергії та відсутність стабільного мобільного зв'язку, проінформувати всіх викладачів щодо можливості такої ситуації у студентів». У якій формі? Викладачі, так само, як і студенти, можуть опинитися у ситуації раптового знеструмлення, повітряної тривоги...

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, і що більше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів у Харківській державній академії дизайну і мистецтв у складних умовах дії воєнного стану.

13.02.2023 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР